

URESNIČEVANJE NADALJNEGA RAZVOJA KS

S stališča in priporočil ter sklepi o nadaljnjem samoupravnem razvoju krajevnih skupnosti, sprejeti 8. oktobra 1975 v delegatski skupščini SRS, so bila vsestransko podprta naša prizadevanja, da bi krajevske skupnosti v celoti prevzele in tudi izpolnjevale naloge, ki jim jih nalaga ustava.

Ker je minilo že eno leto od sprejema tako važnega dokumenta, pa tudi sicer je potrebno preveriti koliko nam je uspelo uresničiti naloge o samoupravnem razvoju, zlasti tiste, ki zagotavljajo materialni položaj krajevnim skupnostim. Faza programiranja za petletno obdobje ja za nami. Nismo pa uskladili teh programov, kar lahko storimo sedaj, ko bomo obravnavali in sprejemali plane za leto 1977. Kljub nekaterim pozitivnim rešitvam pri iskanju novih načinov financiranja in združevanja sredstev za uresničevanje skupnih interesov v krajevnih skupnostih, so se pojavile razne objektivne težave, na katere prav gotovo nismo računali, ko smo se dogovarjali, kako bomo financirali posamezne razvojne programe, zlasti z združenimi sredstvi, ki so jih

namenili delavci za zadovoljevanje svojih skupnih interesov in potreb v krajevnih skupnostih. Vsekakor lahko zapišemo ugotovitev, da v delavčevem zavest še vedno ni prodrla potreba po vsestranskem prizadevanju, da bi po končanem delu v svoji organizaciji združenega dela, v kateri pridobiva sredstva za življenje, uresničil svoje druge interese ali v isti krajevni skupnosti, kjer dela ali pa tam kjer živi po končanem delu. Prav go tovo ne bo odveč ponoviti, kateri so tisti skupni interesi, za katere lahko trdimo, da so sestavni del vsakodnevnega življenja vsakega posameznika ali družine. Ti skupni interesi so vsekakor medsebojni odnosi v naselju, hiši, urejanje naselij, upravljanje stanovanjskih hiš in stanovanj ter skupni družbeni standard, urejanja otroškega varstva, socialno skrbstvo, zdravstveno varstvo, vzgoja in izobraževanje, prosveta in kultura, vsestranske informacije, telesna kultura, rekreacija, kulturalna in druge dejavnosti, skrb za družino in gospodinjstvo, varstvo interesov potrošnikov in uporabnikov vseh dobrin — varstvo okolja, zraka, varstvo

kulturnih in drugih spomenikov, upravljanje s stvarmi, ki so družbena last ter še druga področja skupnega življenja in dela. Da bi lahko te skupne interese uresničili, se med seboj sporazumevamo, povezujemo z organizacijami združenega dela, zlasti s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki so ali pa še bodo ustanovljene za vsa naša področja. Občani se za zadovoljevanje svojih skupnih potreb združujejo tudi v društvi, družbenopolitičnih organizacijah, potrošniških svetih in drugih oblikah združevanja. Za urejanje nesoglasij, ki nastajajo v krajevnih skupnostih med posameznimi občani, ustanovljamo poravnalne svete. Pri vsem tem pa se zastavlja vprašanje, kako materialno zagotoviti delovanje vseh teh mehanizmov v krajevnih skupnostih. Zato občani in delovni ljudje pravno uredijo delovanje teh mehanizmov s svojimi statuti in krajevni skupnosti in tudi v organizacijah združenega dela, s statutom občine ustreznimi zakoni ter raznimi samoupravnimi sporazumi, ki jih sklenejo delavci.

Eden od zelo pomembnih

samoupravnih sporazumov je vsekakor samoupravni sporazum o financiranju krajevnih skupnosti, na osnovi katerega smo se dogovorili o združevanju, uporabi in upravljanju sredstev za financiranje programov krajevnih skupnosti, kakor tudi namenili sredstva za zadovoljevanje potreb delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih na območju občine Ljubljana Moste — Polje za leto 1976 ter za izvajanje nalog, ki jih imajo krajevske skupnosti pri uveljavljanju delegatskih odnosov v občini. Sredstva, ki jih je krajevna skupnost dobila s tem sporazumom, so sestavni del bilance krajevske skupnosti. Druga sredstva, ki predstavljajo bilanco krajevske skupnosti, so vsekakor sredstva samoupravnih interesnih skupnosti, ki so se tudi v 5. členu omenjenega samoupravnega sporazuma o financiranju krajevnih skupnosti obvezale, da bodo usklajene programe s svojega področja tudi sofinancirale. Zato bo mo pri analiziranju uresničitve nalog izpostavili prav sredstva SIS. Samoupravne skupnosti morajo s posebnim prispevkom zagotoviti delovanje

vseh prej naštetih mehanizmov v krajevni skupnosti. Ta prispevek pa vsekakor predstavlja bilančna sredstva SIS kot trajen vir krajevnih skupnosti. Niso mi znani podatki, kolikšna sredstva so namenile posamezne SIS za delovanje krajevnih skupnosti, vsekakor pa moramo to ugotoviti.

Na osnovi tega sporazuma je bilo od planiranih finančnih sredstev 8.243.400,00 din do 5. novembra 1976 zbranih le 3.361.886,25 din. Krajevnim skupnostim so bila zbrana sredstva razdeljena s precejšno zakasnitvijo, ki je celo ogrozila izvršitev posameznih planiranih del v krajevnih skupnosti. Trenutno je za razdeliti še 549.672,50 din. Vzroke za tako slab dotok dogovorjenih sredstev bo pokazala analiza. Nekaj teh vzrokov pa je treba vsekakor pripisati izpadu preostankov dohodka v organizacijah združenega dela. Kljub temu pa vsa ta sredstva predstavljajo pomemben vir sredstev krajevnih skupnosti pri realizaciji petletnih programov.

Kot je znano, smo prej citiran samoupravni sporazum sklenili samo za leto 1976, čeprav smo sedogovorili, da podpisniki sporazuma lahko podaljšajo veljavnost sporazuma za naslednje leto. Pri ugotavljanju smotrnosti takega dela, da bi podpisniki vsako leto podaljševali sporazum, smo prišli do zaključka, da tako določilo krajevnih skupnosti, ki je svoje naloge programirala za petletno obdobje (1976—1980) — ne bi zago tavljal trajnega vira. Tudi družbeni dogovor o načinu združevanja sredstev, ki jih za zadovoljevanje in uresničevanje skupnih potreb in interesov de-

lovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti namenijo delavci v temeljnih organizacijah in drugih delovnih skupnostih in je bil sklenjen za ljubljansko regijo, predvideva sklepanje sporazumov za srednjeročno obdobje. Zato moramo pričeti s postopkom, da se sporazum podpiše do 1980. leta.

Po mnenjih predsedstva OK SZDL oblikovanega na seji dne 27. novembra 1975 je predlog sporazuma za leto 1976 spadal v prvo fazo ustavnega preoblikovanja in zagotavljanja močnosti za delovanje krajevnih skupnosti. Zato je predlog, da ne gre imeti za dokončno rešitev združevanja sredstev za financiranje programov KS temveč kot poiskov reševanja problematike KS na nov v ustavi določen način.

S tem svojim mnenjem je predsedstvo nakazalo potrebo po nenehnem spreminjanju in dopolnjevanju in usklajevanju določb sporazuma glede na potrebo in pravne vire, ki narekujejo toko spreminjanja. Dokončno bomo ta sporazum oblikovali takoj po sprejetem spremenjenem in dopoljenem občinskem statutu in zakonom o združenem delu. V tej fazi bi posamezne določbe sporazuma kazalo spremeniti v naslovu sporazuma, tam, kjer je citirana letnica 1976 in predvideti možnost določbe, katero bi podpisniki ta sporazum dopolnjevali in spreminjali v skladu s potrebami. Na vsak način pa bo ena od glavnih na log dopolniti sporazum z določbo o formiranju odbora udeležencev za izvajanje samoupravnega sporazuma, kar nas zavezuje 10. člen družbenega dogovora. Ta organ bo med drugim skrbel tudi zato, da se v naslednjih letih ne bo ponovila zakasnitev pri razdeljevanju zbranih sredstev.

SLAVKA JERMAN

TERRITORIALNA OBRAMBA

Pripravljanje in usposabljanje oboroženih sil za vodenje učinkovitega in dolgotrajnega oboroženega boja vse do pregona napadalca z ozemlja SFRJ je najpomembnejša obrambna dejavnost.

Naša vojna doktrina je doktrina splošne ljudske obrambne vojne SFRJ kot produkt in sinteza samoupravnega socialističnega družbenega sistema in mnogonacionalne jugoslovanske skupnosti ter izraz njenega družbenega in materialnega razvoja.

SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA pomeni torej samoupravno bistvo obrambe, njeno istovetnost s temeljnimi splošnimi in posamičnimi interesi vseh struktur samoupravne družbe. Temeljna in prevladajoča oblika upiranja agresiji v sklopu splošne ljudske obrambe je oboroženi boj, katerega nosilec so oborožene sile SFRJ — te pa sestavljata JLA in teritorialna obramba. Za pripadnika oboroženih sil se šteje vsak občan, ki z orožjem ali na drug način sodeluje v odporu proti napadalcu... O tem in še o vrsti drugih teoretičnih spoznanj so se seznanili pripadniki enot teritorialne obrambe (TO) naše občine na dvodnevnem tečaju, ki ga je organiziral občinski štab za teritorialno obrambo Ljubljana Moste-Polje. Pouk so zaključili s praktično vajo razstavljanja in sestavljanja pehotnega orožja in s kratko oceno dvodnevnega pouka. V treh tečajih po dva dni (sobota in nedelja) se je zvrstilo 420 »fantov« v starosti nad 40 let.

DRAGI OBČANI KS HRUŠICA—FUŽINE IN KS BIZOVIK!

Verjetno bi med našimi občani težko našli nekoga, ki ni prijatelj mladine. Je pa še precej takih, ki niso člani DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE — DPM. Morda niti ne veste, da na območju KS Hrušica—Fužine in KS Bizovik obstaja in deluje DPM. Vodstvo društva želi zbrati vse občane — prijatelje mladine. Zato vas prosimo, da vi in vaši bližnji, če še niste, postanete naš član. Da se boste lažje odločili za članstvo, vam v kratkih besedah posredujemo naslednje:

NAMEN DRUŠTVA

DPM oblikuje in uresničuje skrb za otroke in družino. Doseči želi, da bi vsi otroci in mladina imeli srečno in vedro mladost, brez socialne in moralne bede.

NALOGE DRUŠTVA

DPM obravnava problematiko, ki zadeva življenje otrok in mladine, njihovo telesno in duševno zdravje, predšolsko, šolsko in zunajšolsko vzgojo ter izobraževanje, razvedrilo, socialno in zdravstveno varstvo in druga vprašanja. Spodbuja ustanavljanje otroških vzgojno-varstvenih zavodov, razvoj celodnevne šole in podaljšanega bivanja otrok v šoli ter ustanavljanje drugih zavodov. Sodeluje pri razvijanju socialnega in zdravstvenega varstva otrok in mladine. Razvija in usmerja pionirsko organizacijo, prosti čas otrok in mladine. Programira privlačne dejavnosti pionirjev in skrbi za njihovo idejno vsebino. Organizira izobraževalno delo s starši.

DOLŽNOST IN PRAVICE OBČANOV

Člani delujejo v vseh oblikah dela društva. Volijo in so lahko voljeni v vse organe društva. Dajejo svoja mnenja, stališča in predloge ter priporočila. Sprejemajo in dajejo pomoč članom in organom društva. Plačujejo članarino, ki jo določijo občeni zbor.

Ko ste tako seznanjeni z namenom in nalogami društva ter dolžnostmi in pravicami občanov, ste si lahko na jasnem, da je dolžnost vsakega prijatelja mladine biti član DPM. Prepričani smo, da tudi letna članarina v znesku 12 din ne more biti ovira, da postanete in ostanete redni član. Poudarimo pa naj, da bomo vso zbrano članarino in morebitne prostovoljne prispevke nudili našim otrokom, katerih prijatelji smo.

Ko vas bo v naslednjih dneh obiskal naš aktivist, izpolnite in izročite mu pristopno izjavo. Njemu plačajte članarino za leto 1976, kasneje pa boste prejeli člansko izkaznico z vpisano plačano članarino.

Izvršni odbor DPM
(preds. L. Jevšjak)

VERA BAJIC

OBLIKOVANJE SAMOUPRAVNEGA ČLOVEKA NI NITI KRATEK NITI PREPROST PROCES

Leto dni poteka, odkar je bil pri ZPM občine Ljubljana Moste-Polje ustanovljen svet za delo s starši. Eden njegovih ciljev je bil ugotoviti in proučiti probleme ter interese mladih in staršev v občini.

Letošnji program smo člani sveta še koordinirali s programi VVZ in osnovnih šol. Slednje so že seznanile svete staršev z vzgojnoizobraževalnim delom in sprejele predloge za morebitne izboljšave. Glede začetne metodologije smo se odločili za vprašalnik za starše, ki so ga oblikovali sodelavci in člani sveta za delo s starši pri ZPM Slovenije. Ker populacija ni reprezentativna, je veljavnost izsledkov omejena. Podatki z obdelanega vprašalnika pa so vsekakor koristni za načrtovanje konkretne vsebine vzgojnoizobraževalnega dela z mladimi in s starši.

Kako ustvariti možnosti za aktivno uveljavljanje posameznika in kolektiva v delovni organizaciji?

Z analizo globalne organizacije delovnega režima v kolektivih vidimo, da niso še izčrpane vse možnosti organizacije interesnih skupnosti oziroma prostega časa. To pomeni, da bo treba izdelati metodiko načrtovanja prostega časa kot pomembno komponento vzgojnoizobraževalnega dela.

Starost anketiranih v Saturnusu znaša v 75 % 16 do 20 let, v 25 % pa nad 20 let. Probleme prostega časa čutijo mladi zlasti ob koncu tedna. Večina se je opredelila pri izbiri tem, ki bi jih želeli poslušati, za teme, ki nakazujejo možnosti rekreativnih dejavnosti. Praznine si žele zapolniti s športom, umetnostjo in spremljanjem množičnih posrednikov (knjige, filmi, TV časopisi). Naše razmišljanje in načrtovanje bi bilo torej treba usmeriti v iskanje odgovorov na te želje, in to ne le po deduktivni poti.

Tudi do negativnih pojavov v vsakdanjem življenju v Sa-

turnusu niso indiferentni. Mladi si želijo več strokovnega osveščanja. Izbire tem, ki govore o družini, o samoupravljanju in o delitvi dohodka nam nakazujejo misel, da bi bilo treba v reševanje problematike prostega časa vključiti več idejnopoličnega delovanja z mladimi pa seveda delovanja mladinske organizacije, mladih komunistov ipd. To nam potrjuje tretja skupina zbranih tem: Družina v samoupravni družbi, delegatski sistem in vloga sindikatov.

Šola je še vse preveč usmerjena v izobraževanje, premalo pa skrbi za socialistično vzgojo mladih generacij.

Novi zakon skuša okrečiti povezanost in vlogo staršev kot soorganizatorjev pri načrtovanju življenja in dela šole. Na tej relaciji se nam odpira vrsta vprašanj: kakšne oblike dela staršev so ustrezne, ali morda nismo zaradi nekaterih oblik do staršev preveč avtokratski ipd., skratka, kako okrepiti tudi ta sistem samoupravnega demokratičnega sodelovanja.

Anketiranih je bilo 26 oseb. Poprčna starost staršev je bila 35 let. Večina staršev ima še predšolske otroke, drugi pa jih imajo že v šolah. Kot najprimernejše dneve za predavanja so starši izbrali nedeljo, soboto ali četrtek. Stisko po pomoči je čutili v izbiri tem, ki se nanašajo na učno pomoč in pomoč pri vzgojnem ravnanju. Starši posredno — prek otrok čutijo, da je šola še vedno preveč usmerjena v izobraževanje in premalo v vzgojo. Svojim otrokom ne utegnejo ali pa ne znajo pomagati. Ustajene oblike vzgojnoizobraževalnega dela v osnovni šoli pa tudi ne ustrezajo več vsestransko razvitim potrebam mladine. Najbrž bi krajani Prežganja uspešneje reševali svoje probleme v celodnevni šoli. Mnogo bi pripomogel tudi VVZ, ko bi jim nudil enake možnosti organizirane in nenadomestljive predšolske vzgoje. Starši se tega dobro zavedajo. Ni redek primer, ko pošiljajo svoje otroke po ure daleč v malo šolo.

Pomoč v obliki svetovanja si žele v majhnih skupinah, ki bi jim omogočile sproščen pogovor. Teme so izbirali iz ciklusa, namenjenega predšolskim in šolskim problemom. Po izbiri tem smo se odločili za organizacijo predavanj skozi vse šolsko leto. Poleg predavatelja bi sodelovala še skupina svetovalnih delavcev, ki bi usmerjali delo po načelih skupinskega dela, obenem pa bi starše tudi obveščali z literarno vzgojnoizobraževalno problematiko.

Osveščanje in izobraževanje staršev in mladih je širši družbeni interes, zato je nujno koordinirati programe ter načrtovati skupne akcije na osnovi podobnih analiz sedanje stvarnosti.

Svet za delo s starši
pri obč. ZPM
(M. Belec)

17. PIONIRSKI ODRED V OBČINI

V novem šolskem letu so pred pionirji tudi prve naloge. Že sredi septembra so zato stekle priprave za svečanosti ob prazniku slovenskih pionirjev — 29. septembra. Vsi pionirski odredi so svoj praznik praznovali v dopoldanskem času delovno, pregledali in ocenili so opravljeno delo odredov v preteklem letu in sprejeli delovne načrte za to šolsko leto ter izvolili vodstva svojih pionirskih odredov. Kako so potekale pionirske letne konference PO osnovnih šol, naj nam pove prispevek pionirske OŠ Polje, ki ga objavljamo v celoti:

Dragi tovariši, gosti, naši tovariši pedagogi in pionirji-delegati!

Danes, na dan pionirjev, smo se zbrali v novi šoli v Novem Polju, da bi se na letni konferenci pionirskega odbora pomenili o našem delu, načrtih, pa tudi o morebitnih napakah. V tej lepi šoli nas navdajajo še posebno svečani in prijetni občutki. Ničde od pionirjev se ni čudil, zakaj da naj bi bila konferenca tu. Zakaj? Saj je to naša šola, naš ponos! Med nami jih je mnogo, ki so obiskovali nižje razrede osnovne šole v Zadobrovi, v zadržnem domu. Spominjamo se gostilniškega dvorišča, ki ni bilo namenjeno le njim, da bi smeli na njem poskočiti, se glasno nasmejati ali morda igrati gumitwist. Nič takega, saj bi se lahko znašli pod avtomobilskimi kolesi ali

Pa slišali ostre besede mimooidnih. Ko je zavonil zvonec, so se povzpeli po temučnih stopnicah v še bolj temučni hodnik in nato v razrede, za katere je vsak lahko ugovaril, da to niso pravi razredi, ampak rešitev za silo, ker pač ni bilo druge izbire.

In leta so tekla in mnogo generacij je nabiralo učenost v nemogočih prostorih ob potrpeljivosti potrjavovalnih učiteljev. Pa smo pred nekaj leti prvič slišali: samoprispevek v Ljubljani. Naši starši so se odločili, da bodo tudi sami prispevali del od svojih osebnih dohodkov, da bi čimprej zgradili nove šole in vrtnice na področju Ljubljane. Tako je začela rasti tudi naša nova šola. Budno smo spremljali gradnjo, še posebno tisti, ki so ča-

kali, da se bodo lahko vanjo preselili. Hitro je bila zgrajena — vsa lepa — vesela — moderna. Ni čudno, da se učenci nekaj dni kar niso mogli zbrati, da bi sedeli pouku — od prevelikega veselja. To je bilo povedovanje doma! Pomislite, kaj je rekel nek pionirček 2. razreda svoji mami, preden je šla na govornilno uro v novo šolo:

„Glej, da boš dobro obrisala čevlje, da ne boš zamazala šole!“

Zelja nas pionirjev je, da bi lahko kmalu vsi učenci po vseh naših krajih sedeli v svetlih, prostornih učilnicah in nihče več v tistih zatohlih in temnih prostorih, ki so jih obiskovali še naši dedki in babice. Prepričani smo, da bomo lahko pomnoži na naše starše, delavce — tudi sedaj, ko se bodo že drugič odločili za samoprispevek. Nečede, ko bomo prerasli šolske klopi, bomo njihovo pot nadaljevali mi.

Danes kot otroci lahko rečemo le: „Tu smo — vaši smo!“ in obenem obljubljamo, da se bomo kar najbolje potrudili pri izpolnjevanju obveznosti...

Nekako tako so potekale letne konference PO v vseh 16 pionirskih odredih. Popoldne istega dne pa je bila